

Der lever endogsaa mange Laks paa Grønland, nogle Steder er der saa mange, at man kan tage dem med Hænderne, det saa vi ogsaa deroppe.

Jeg kan i øvrigt henvise til, hvad jeg sagde som mit Partis Ordfører i Januar Maaned 1923. Jeg er glad ved, at jeg den Gang understregede, at vi stod meget usikre overfor hele den Lovgivning, og at det vilde have været i høj Grad ønskeligt, om der her i Rigsdagen havde siddet Medlemmer, der havde haft Lejlighed til at se Forholdene deroppe paa nærmere Hold. Det har nu formet sig saa heldigt, at der nu er 7 Medlemmer i Rigsdagen, der har set disse Forhold, og selv om vi ikke paa nogen Maade derved er blevet grønlandskyndige, taler vi dog alligevel, tror jeg, med noget større Forstaaelse om disse Forhold nu, da vi, for at citere den socialdemokratiske Ordfører fra 1923, dog har haft Næsen inde i et Grønlanderhus. Den daværende socialdemokratiske Ordfører spurgte, hvor Pengene skulde komme fra, og savnede en Beregning over Udgifterne ved Lovforslaget. Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet i Dag har ikke fulgt sin Forgænger paa det Punkt, han har ikke spurgt, hvorfra Pengene skulde komme, og det kan jeg for saa vidt billige, som jeg tror, at alle Danske vil være enige om, at her er virkelig et af de meget faa Omraader, hvor man er berettiget til ikke alt for meget at spørge, hvorfra Pengene skal komme, fordi det efter min Mening er meget vigtigt, at det danske Folk i Gerningen viser, at det lægger Vægt paa at bevare denne sin sidste Koloni, og det kan bl. a. gøres ved, og det maa nødvendigvis ogsaa gøres ved, at man viser sin Villighed til at bringe de Ofre, som maatte være nødvendige for at naa de Fremskridt, først og fremmest paa Skolevæsenets og Hygiejnens Omraade, som vi fik et saa stærkt Indtryk af var ønskelige. Jeg er i øvrigt ganske enig med den ærede socialdemokratiske Ordfører i, at dette Lovforslag er et af de meget faa, hvor Partipolitik ikke gør sig gældende, hvor man lykkeligvis har Lov til at tage et rent sagligt Standpunkt.

Naar man taler om Fremskridt paa Grønland, maa jeg sige, at det er mit Indtryk, at det vigtigste af alt, det, der skal danne Underbygningen for det hele, er at naa det økonomiske Fremskridt, at faa ophjulpet Næringsvejene deroppe, thi det er nu en Gang saaledes, at hvor Nøden hersker, synker uvilkaarligt Kulturniveauet. Kan vi faa oparbejdet Næringsvejene deroppe, saaledes at det grønlandske Samfund

bliver det, som det efter min Mening saa gerne skulde være: et i økonomisk Henseende selvberørende Samfund, saa vil det sikkert ogsaa lykkes at faa gennemført det andet, som er paakrævet deroppe. Jeg er ganske enig med den ærede socialdemokratiske Ordfører, naar han sagde, at det gjaldt om ikke at sætte Tempoet stærkere op, end at Grønlanderne var i Stand til at følge med. Det var, for mig et af Rejsens glædeligste Punkter og et af de Punkter, hvor jeg maa erkende, jeg blev overrasket, at se det høje Standpunkt, hvortil visse af de fremskredne af Grønlandere har høvet sig, og at forstaa, at de Folk, der stod paa dette Standpunkt, var Danskernes gode Medhjælpere deroppe og gerne vilde hjælpe med til at tilvejebringe det bedst mulige Forhold mellem Danskerne og Grønlanderne. En Ting, som ogsaa maatte fylde en med Glæde, naar man som Dansker færdedes deroppe, var at høre — og det var alle enige om —, at det, de først og fremmest ønskede sig paa det aandelige Omraade, var Kendskab til Dansk og derigennem Adgang til at trænge videre ind i Kulturens Rige. Det var ligeledes overordentlig glædeligt at høre, med hvilken Enstemmighed man ønskede, at Danske skulde have Adgang til sammen med Grønlandere at indtræde i de forskellige Raad deroppe. Her er for Resten et Punkt, hvor jeg maa sige, at jeg er lidt i Tvivl om, hvorvidt Forslaget er rigtigt — og det er for saa vidt et principielt Punkt —, nemlig Landsraadenes Sammensætning, idet der med Hensyn til Sysselraadene er fastsat, at der skal være et lige Antal af Grønlandere og Danske, medens noget saadant ikke er fastsat, saa vidt jeg har forstaaet det, med Hensyn til Landsraadene. Det kunde efter min Mening være ønskeligt at have en saadan Bestemmelse. Men det er en Ting, som man naturligvis maa nærmere overveje. Derimod vil jeg gerne nævne igen, hvad jeg nævnte i 1923, at det forekommer mig, at naar Danmark lovgiver for Grønland, bør man ikke skubbe det danske Sprog til Side, men det bør have sin Plads som Forhandlingsprog jævnsides med det grønlandske. Det er maaske vanskeligt at praktisere, men giver man Danske Adgang til de grønlandske Raad efter kun to Aars Ophold i Grønland, vil jeg dog tro, at det vil være meget faa Danske, der vil være i Stand til at deltage i en Forhandling paa Grønlandsk efter saa kort Ophold deroppe. Det forekommer mig derfor at være ligefrem en Nødvendighed, at man ogsaa gør Dansk til lovligt Forhandlingsprog i